

Wie ben jij?

Een kleuter met zijn kinderfiets op de stoep van de wilgenlaan in Duiven. “Wie ben jij?” Ik ben dat kind en ik vraag het Ria. Het is schijnbaar het eerste wat ik haar heb gevraagd.

Het lijkt mij mooi om deze dag, die vraag, voor Ria te beantwoorden. Opdat wij haar kunnen gedenken.

Daarbij heb ik wel een probleem. Iedereen die hier is weet dat ik twee moeders heb. Dat ze allebei helaas zijn overleden. Dus als ik het over “mama” heb, dan is het niet perse duidelijk over wie ik het heb. Ik heb dan ook geprobeerd om waar ik het over Ria heb “mama” te gebruiken. En waar ik het over Renee heb, haar bij haar naam te noemen.

Voor mijn tijd

Mama heeft, voor dat ik haar mijn gerichte vraag stel, al een leven geleid. Daarin is zij natuurlijk ook veel geweest voor veel verschillende mensen.

Een zus, jongste van tien. Scholier, student, vriendin en ongetwijfeld nog veel meer.

Ik zal weinig woorden besteden aan die periode. Niet omdat het niet belangrijk is. Niet omdat mensen geen warme herinneringen aan die tijd hebben. Gewoon omdat het voor mij tijd is.

Wat ik er van weet, weet ik van verhalen. Verhalen die ongetwijfeld beter vertelt kunnen worden door andere. Liever praat ik over mijn ervaringen.

Partner

Voor zolang als ik mij kan herinneren is mamma de vriendin van Renee. Hun relatie was zo natuurlijk voor mij, ik heb er nooit vragen bijgesteld. Femke, mijn zus, heeft zelfs mijn woordenschat erover eens weten uit te breiden.

Homosexueel

Ik had een nieuw scheldwoord geleerd op school. Ik wist niet wat het betekende, maar wilde het graag uitproberen. Tijdens het uitlaten van de hond hadden Femke en ik weer eens ruzie.

“**Lesbie!**” riep ik uit. Het antwoord van Femke? “Ik ben geen lesbie, mama is een lesbie”. Ik begreep niet meer waarom het een scheldwoord zou zijn.

Verdraagzaam

Dat mama verdraagzaam is blijkt ook uit haar relatie met Renee. Ze hebben ontzettend veel van elkaar gehouden. Maar Renee is geen makkelijk persoon. Te horen krijgen dat jij altijd op de tweede plek zult staan omdat de kinderen op de eerste plek komen lijkt mij een bittere pil om te slikken, helemaal aan het begin van een relatie.

En hoewel Renee het nooit zou toe geven, stond mama al geruime tijd op nummer een.

Zorgzaam

Mama warm noemen zou genereus zijn. Maar zorgen kon zij goed. In het ziekenhuis waar ze jaren heeft gewerkt. Wanneer wij afgelopen dinsdag door de gangen er van lopen ontmoeten wij vele oud collega's. Allemaal kent mama ze nog bij naam.

Ook thuis blinkt zij uit. Voor Renees dood is zij langzaam afgetakeld. Dat verbloemt Renee en door mama kan dat. Mama zorgt dat het haar aan niets ontbreekt.

Hondenliefhebber

Maar denk ook aan Puck. Al jaren last van suikerziekte, staar en andere gebreken. Het beest leeft ondanks dat een prachtige leven door de zorg van mama.

Zo vonden wij na haar mama's dood in de achterbak van haar auto een hele zak vol met deze speeltjes want, "Daar is zij zo dol op".

Wij prijzen ons dan ook gelukkig dat Puck met haar mee mag.

Buur

De zorg van Puck heeft ze ook wel eens moeten afstaan. Aan de buurvrouw bijvoorbeeld. Bianca heeft menigmaal bij gespongen, ook als mama daar niet om vroeg.

Zelfstandig

Juist omdat mama daar niet om vroeg. Mama wou graag zelfstandig zijn, niet afhankelijk van anderen. Hulp vragen was dan ook moeilijk.

Wanneer mama twee weken geleden ziek is van een longontsteking en Marlies, mijn vrouw en ook huisarts, haar bezoekt begint zij zelf over verhuizen. Een

appartement met maar een verdieping bijvoorbeeld. Ze wist namelijk niet meer hoe het zo moest.

Gelukkig

Wij, de kinderen, hadden het wel eens besproken, maar nooit met mama. Dat zij er zelf over begint verbaast ons zeer. Het is ook maar van korte duur. Als zij een beetje opknappt zegt ze al snel weer. Ik hoef niet te verhuizen, ik ben gelukkig hier.

Ziek

Gelukkig is zij ook wanneer haar kinderen in het ziekenhuis zijn. Ze is namelijk ziek. COPD van teveel jaren, teveel roken. Longontsteking en de griep die heerst.

Het kapje zuurstof verdraagt ze slecht. Ze heeft een droge mond. De artsen zien geen toekomst meer.

Er wordt gekozen om het kapje af te doen en haar met morfine en slaapmiddel in een pijnloze slaap te brengen. Ze is bij en met de ervaring als verpleeger weet zij wat komen gaat.

Wij zeggen haar dat wij van haar houden.

Vrouw van weinig woorden

Dan is daar een echt mama moment. “Jullie zijn bedankt”. Mama was nooit goed met woorden, of emoties. Maar op dat moment zegt zij ons dat wij veel voor haar hebben betekend.

Overleden

Een dag later, op 7 maart 15:15 overlijdt mama.

Niet vergeten

Mama, wie ben jij?

Als ik de kopjes opnoem die structuur gaven aan mijn verhaal

- Partner
- Homosexueel
- Verdraagzaam

- Zorgzaam
- Hondenliefhebber
- Buur
- Zelfstandig
- Gelukkig
- Ziek
- Vrouw van weinig woorden
- Overleden

Dan ben jij veel meer dan dat. Jij bent op de eerste plaats mijn moeder.

Mama, weet dat ik jou mis. En dat jij niet wordt vergeten.